

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiovarainministeriön tehtäväksi lisättäisiin kuntien toiminnan ja talouden varautumisen yleinen ohjaus. Säännöskohtaisten perusteluiden mukaisesti kunnan toiminnan varautumisen ohjaus kattaisi peruskunnan toiminnan lisäksi kuntalain 6 §:n 2 momentissa säädetyn toiminnan. Perusteluiden mukaan kunnan toiminnan varautumisen yleinen ohjaus kattaisi varautumisen kunnan hallinnossa, päätöksenteossa ja johtamisessa.

Ehdotus on kannatettava, mikäli se toteutuu esityksessä kuvatusti yleisenä informaatio-ohjauksena, jolla voitaisiin parantaa kuntien varautumisen yhtenäisyyttä, Samalla on kuitenkin tärkeää kiinnittää huomiota sektoriministeriöiden yhteistyöhön ja yhdenmukaiseen ohjeistukseen valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien kokonaisvarautumista yhteensovittaessa.

Muutosehdotuksen mukainen VM:n rooli edistäisi myös mahdollisuutta huomioida kuntien varautumisvaateiden mukaiset kehittämistarpeet ja väistämättömät taloudelliset lisäpanostukset kuntien valtionosuusjärjestelmässä lisärahoitustekijänä.

Lisäksi Lempäälän kunta yhtyy Suomen Kuntaliiton 10.3.2026 antamassa lausunnossa esitettyyn huomioon, jonka mukaan ohjaustoimivallan kirjaukset tulisi esittää lakien säännöskohtaisissa perusteluissa yhdenmukaisesti valmistelussa olevan valmiuslain säännösten perustelutekstien kanssa.

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

-

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

Pykälän 4 momentissa säädetään konserniohjeen vähimmäisisällöstä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 kohta, jonka mukaan konserniohjeessa tulisi jatkossa antaa tarpeelliset määräykset tytäryhteisöjen valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja näiden yhteensovittamisesta kuntakonsernissa.

Osalla kuntien tytäryhteisöistä on varautumisvelvoitteita sektorikohtaisessa lainsäädännössä (esim. vesihuoltolain 15 a §). Varautumista koskevat konserniohjeet eivät voi olla ristiriidassa muussa lainsäädännössä näille yhteisöille määrättyjen velvoitteiden kanssa. Tästä olisi syytä olla informatiivinen maininta lain perusteluissa.

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että toimintakertomuksessa tulisi esittää arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Nykyinen kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta on ohjannut kuntia tähänkin asti merkittävien riskien ja epävarmuustekijöiden esittämisestä toimintakertomuksessa. Säännös ei täten muuttaisi kuntien raportointivelvoitteita tilinpäätöksessä.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

-

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Virtanen Maria

Lempäälän kunta - Konsernipalvelujohtajan Yleinen päätös 30.03.2026 §
6/2026 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain
muuttamisesta